

Eksamen på Økonomistudiet sommer 2015

Offentlig udgiftspolitik

kandidatfag

Den 9. juni 2015

(3-timers prøve uden hjælpemidler)

Dette eksamenssæt består af 2 sider.
Alle opgaver skal besvares.

Opgave 1

Siden gennemførelsen af den kommunale strukturreform i 2007 er det kommunale tilskuds- og udligningssystem blevet justeret ved flere lejligheder. Ligeledes har budgetsamarbejdet mellem staten og kommunerne få justeret formen. Væsentlige træk ved justeringerne er

- Det er søgt at indlægge stærkere incitamentter i finansieringen af kommunernes indsats på beskæftigelsesområdet.
- Den kommunale udligning er blevet skærpet. Bl.a. er overudligningsloftet på hidtil 92 % blevet løftet til 93 %.
- Der er blevet etableret flere puljer, hvorfra kommuner på et mere skønsbaseret grundlag kan tildeles midler, samtidig med at generelle tilskud efter objektive udgiftsbehovskriterier kan siges at have afleveret midler til puljerne
- Der er blevet indført skærpede og individualiserede sanktioner for kommuner, som overskrider indgåede aftaler i budgetsamarbejdet
- Der er søgt at begrænse udviklingen i kommunernes udgifter i forhold til udviklingen i udgiftsbehov
- Der er i en række henseender udviklet stadig mere detaljerede statslige forskrifter vedrørende kommunernes opgaveløsning.

Giv med udgangspunkt i principal-agent teori en diskussion af de seneste års ændrede relation mellem stat og kommuner.

Redegør for, hvilke argumenter, der foreligger for at antage, at ændringerne vil understøtte effektivitet i den decentrale velfærdssektor og være nytteforbedrende.

Fra kommunerne er der undervejs fremført en modstand mod dele af ændringerne. Herunder har KL talt for, at der ikke er behov for så skarpe sanktioner ved fravigelse fra økonomiaftaler, og at der ikke er grund til så detaljerede forskrifter for indretningen af kommunernes serviceforsyning. Vurder de økonomiske argumenter i forhold til disse indsigelser.

Opgave 2

Regional omfordeling udgør en væsentlig dimension i velfærdsstatens omfordeling.

Redegør for væsentlige argumenter for, at økonomisk udligning mellem kommuner er effektivitetsfremkaldende. Diskuter ligeledes, hvilke egenskaber ved udligningsordninger, som kan være forbundet med brist i effektivitet.

Opgave 3

Traditionelt er decentral velfærdsservice i hovedsagen blevet produceret i kommunale institutioner og allokeret via politisk-administrative processer i kommunerne. I de senere år er private producenter kommet til at spille en større rolle i tilvejebringelsen af lokal velfærdsservice, og der er udviklet mekanismer, som har muliggjort at borgernes præferencer er kommet til at slå stærkere igennem i allokeringen af serviceydelserne.

Giv en redegørelse for de økonomiske egenskaber i de nye relationer mellem kommuner som tilvejebringere og henholdsvis producenter af velfærdsservice og forbrugere af velfærdsservice. I forhold til produktionssiden er udlicitering er central mekanisme og i forhold til forbrugssiden er frit valg ligeledes central som mekanisme.

Diskuter hvorvidt og i givet fald under hvilke præmisser strategier for udbredelse af udlicitering og for udbredelse af frit valg er forenelige.